

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

طرحواره معماری:

از ایده تا فرم

گردآوری و تدوین:

سمانه حسین پوریان چابک

عضو هیات علمی مؤسسه آیندگان تنکابن

اردیبهشت ۱۴۰۲

سرشناسه	: حسین پوریان چاپک، سمانه، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: طرحواره معماری: از ایده تا فرم/گردآوری و تدوین سمانه حسین پوریان؛ [برای] موسسه آموزش عالی آیندگان تنکابن.
مشخصات نشر	: تهران : موسسه مروارید درخشان اندیشه ، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۰ص: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۰۰۸۰-۴-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: سکس‌زدن، Freehand technical sketching، اسکس‌زدن -- فن، -- Freehand technical sketching
	Technique
	Drawing -- Technique ترسیم و طراحی - فن،
شناسه افزوده	: موسسه آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی آیندگان
رده‌بندی کنگره	: T۳۵۹
رده‌بندی دیویی	: ۶۰۴/۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۳۴۰۷۵۹
اطلاعات کورد کتاب‌شناسی	: فیپا

نام کتاب	: طرحواره معماری: از ایده تا فرم
مؤلف	: سمانه حسین پوریان
صفحه آرا	: مرضیه بابائی
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۰۰۸۰-۴-۱
نوبت چاپ	: اول
سال چاپ	: ۱۴۰۲
شمارگان	: ۱۰۰۰
قیمت	: ۱۰۰۰۰۰ تومان

شبکه‌های اجتماعی:



تارنما:

رایانامه :

نشانی: تهران - بلوار عدل - بالاتر از چهارراه عدل - کوچه گلزار یکم - پلاک ۳۶ - نشر رنا

فهرست مطالب

۸.....	مقدمه
۱۱.....	اسکيس
۱۲.....	ابزار
۱۴.....	مداد
۱۶.....	کاغذ
۱۷.....	لوازه جانبی
۱۷.....	تخته اسکيس
۱۸.....	مداد تراش
۱۸.....	پاک کن
۱۹.....	طريقه گرفتن مداد
۲۰.....	مرکت دست
۲۱.....	۱- مرکت مفصل مچ
۲۱.....	۲- مرکت مفصل آرنج

۳- حرکت مفصل بازو ۲۲

فشار دست ۲۲

سرآغاز طراحی ۲۵

نقطه ۲۵

خط ۲۶

خط پردازها ۲۸

بافت ۳۳

پرسپکتیو ۳۴

پرسپکتیو یک نقطه ای ۳۷

نمونه رسم یک نقطه ای خارجی ۳۷

۱- خط زمینه یا BASE LINE(خط زمین) ۳۸

۲- وجه مقابل به ناظر ۳۸

۳- خط افق ۳۹

چند نکته در پرسپکتیو یک نقطه ای: ۴۵

نمونه رسم یک نقطه ای داخلی : ۴۷

۵۰	تناسبات
۵۲	برای رسم پنجره در اتاق
۵۳	برای رسم چراغها یا مهتابی ها
۵۶	نمونه رسم منحنی
۵۹	پرسپکتیو دو نقطه ای :
۵۹	۱- دو نقطه ای خارجی
۶۱	نمونه رسم دو نقطه ای خارجی :
۶۴	مراحل رسم دو نقطه ای داخلی
۷۰	پرسپکتیو سه نقطه ای
۷۱	طریقه رسم سه نقطه ای
۷۶	پرسپکتیو چند نقطه ای
۷۸	رسم سطوح شیبدار
۸۰	اشل
۸۰	انسان
۸۱	رسم اشل انسان

۸۲.....	طریقه رسم
۸۶.....	اشل درفت
۹۸.....	اشلهای بی جان
۱۰۱.....	وسایل نقلیه
۱۰۴.....	سایه (کنتراست)
۱۱۱.....	ترکیب بندی
۱۱۶.....	اسکیس ذهنی
۱۲۳.....	روند پیدایش ایده
۱۵۷.....	منابع و مراجع

تقدیم به:

پسره هویار و تمامی فرزندان این مرز و بوم

تقدیر از:

پدر، مادر و همسره که در تمامی این مسیر همراه بودند،

و جناب آقای دکتر عدالت پناه که همواره از ایشان آموخته و این مسیر را برایم هموار

نمودند.

مقدمه

«به خود مسارت بده و پروای آن را داشته باش که عقل و فهم خود را بکار گیری.»

امانوئل کانت

درک کردن به معنای فهم و برداشت شفصی هر کس با یکی از مواس است که عبا رتند از : دیدن، شنیدن، لمس کردن و... .

در رشته های مختلف هنری و علی الفصوص معماری که بیشتر زاییده مس بصیرت است ، این مس زمانی حاصل می شود که شفص اجسام و ممیط پیرامون خود را فوب و دقیق ببیند ، آنگاه می تواند آنچه را که دیده بیان نماید.

دیدن فقط ممدود به اجزا و فرم شکل یا اشیاء پیرامون نمی شود بلکه رنگ ، متریال(جنس)، بافت، تناسبات و... را مشمول می شود. یک دانشجوی معماری نیز قبل از اینکه بتواند موضوع یا تصویری را بکشد یا بیافریند باید آنرا درست و دقیق تماشا کرده و به عبارتی به کالبد آن موضوع پی ببرد. در این صورت می تواند آنچه را که می بیند روی کاغذ بیان نماید.

کتاب حاضر اهتمامی است بر این مهم که به دید شفص بصیرت بفشیده و راه درست دیدن و با دقت دیدن را بیاموزد؛ هر چند که کوچک و کم اهمیت باشد. در این طریق سعی شده که شفص را با ابعادی چون مداد آشنا کرده و او را برای فط کشیدن و طراحی با این ابزار آماده کند و نشان دهد که با یک ابزار ساده می توان چه تصاویری را روی کاغذ مک کرد. بعد از کسب تواناییهای لازم در این زمینه میتوان آموخته های خود را به ابزار دیگری تصمیم داد.

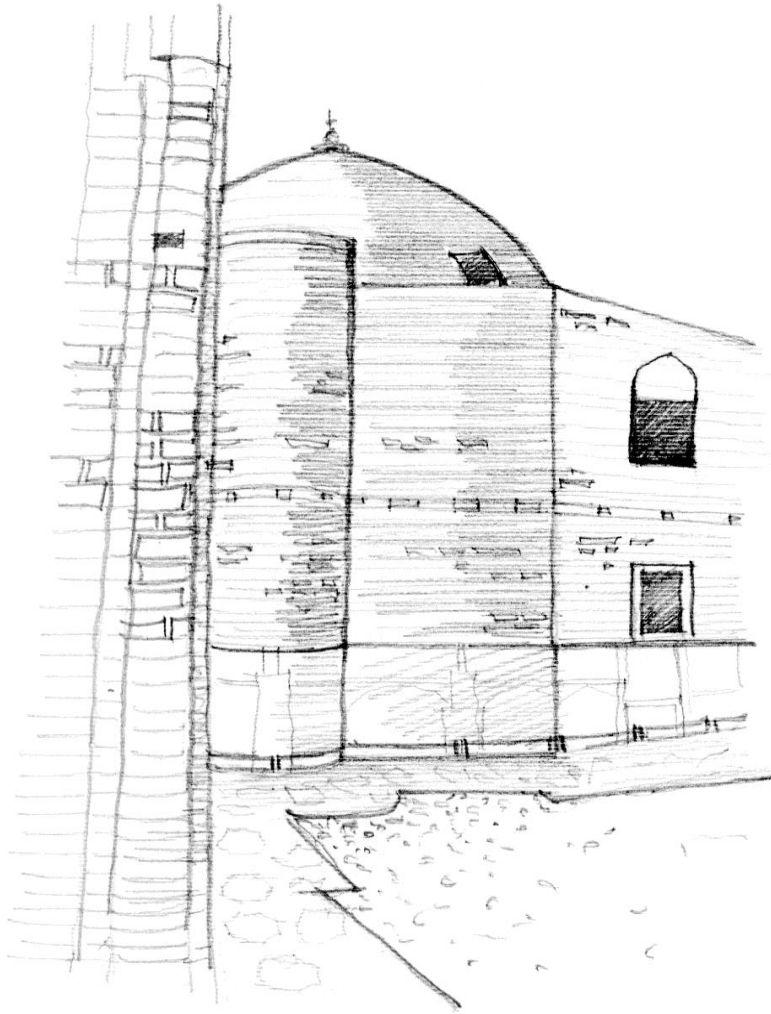
دانشجو برای شروع و موفقیت در این راه باید از تمام کتابها، مجلات دکوراسیون داخلی، مجلات خارجی معماری و... استفاده کرده و خود را با تمرینات مکرر و طراحیهای مداوم عادت دهد طوری که تمرین طراحی همچون غذای روزانه تنفس که در رگها جاری است، درآید.

از آنجاییکه دروس سافت و ارایه و درک و بیان مرجع فاضی در رشته معماری ندارند سعی اینجانب در جمع آوری اطلاعات و موضوعاتی است که نیاز دانشجویان را برآورده نماید و هدف بر این بود که به همه مباحث و مضامین مرتبط با آن هر چند اجمالی توجه شود، باشد که مثمر ثمر واقع شده و تشویقی باشد در جهت نیل به اهداف و جهش های علمی ارزنده دانشجویان که همانا اساسی ترین هدف اینجانب می باشد.

اسکیس

اسکیس از واژه sketching برگرفته شده و به معنای طرح اجمالی و کلی است که در مدت زمان محدودی انجام میشود. به همین دلیل به طراحی دست آزاد سریع اسکیس گفته می‌شود و اما در جواب این سؤال که "چرا اسکیس می‌زنیم؟"

میتوان گفت: از آنجاییکه عناصر دست و ذهن و پیشم در این مدت زمان کوتاه میتوانند ارتباط قوی و مناسبی با هم داشته باشند، می‌توان از آن به عنوان الگویی در طراحی‌ها استفاده کرد زیرا این امکان را بوجود می‌آورد که بدون استفاده از فط کش تناسبات را در خود قوی کرده و اجسام را بهتر ببینیم. همچنین به ذهن قدرت بخشیده و میتوان بدون دیدن اجسام آنها را راحت تر تصور کرده و رسم نمود. بنابراین می‌توان در اتوهای

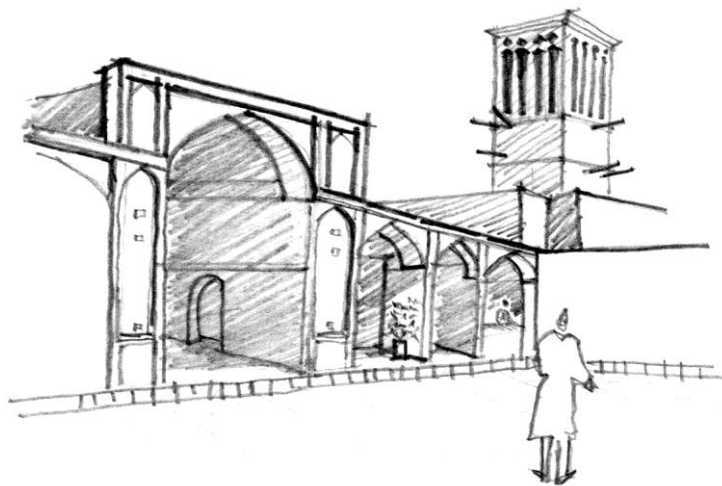


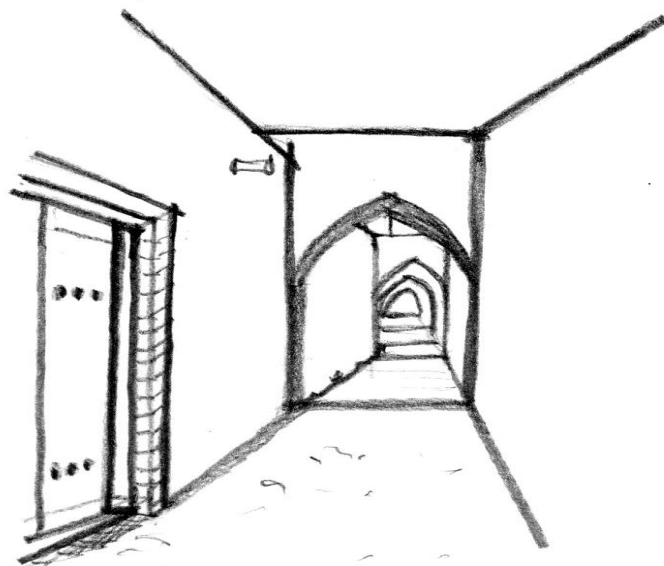
اولیه فلاقیت بیشتری به فرج داد و تمام عناصر موجود در یک فضا را مس کرده آنرا از طریق مداد و کاغذ بیان نمود.



ابزار

هر کاری به ابزار خاص خود نیازمند است و برای کامل تر شدن هر کاری لازم است ابزار آن کار شناخته شود. با توجه به اینکه لازمه کشیدن هر شکل یا تصویری روی کاغذ قلم است، در این کتاب که مختص طراحی با دست آزاد می باشد هدف، توانایی دست است با مداد، زغال، راپید و قلم فلزی؛ چه بسا که اگر زیر بنای کار درست و اصولی طراحی شود، سایه و رنگ به خوبی روی زمینه می نشیند و رنگ و راندو در مرحله بعد قرار می گیرند.



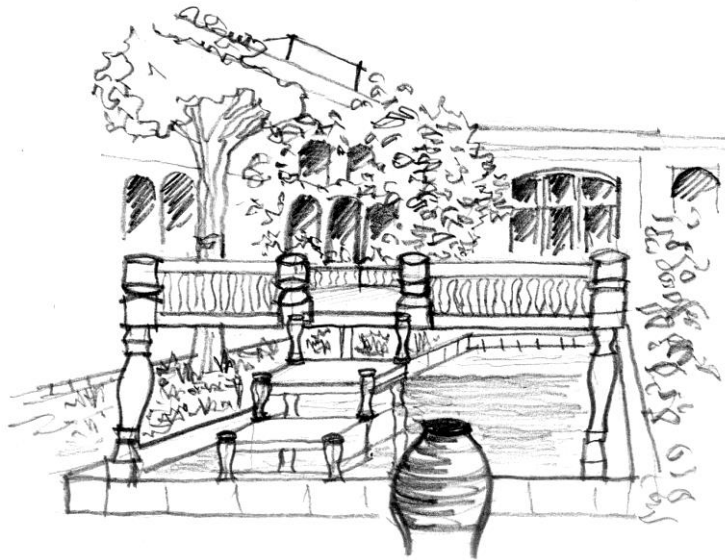


در نگاه بعضی افراد تفاوتی میان مداد و ابزار دیگر وجود ندارد در حالیکه مداد به دلایل زیر بسیار زنده، گویا و زیبا میتواند مطالب را بیان نماید.

۱- می توان با فشار کم و زیاد دست به آن قابلیت عمق پذیری بخشید و دوری و نزدیکی را بهتر لمس کرد. به طوریکه اشیاء نزدیک پر رنگ و واضح و اشیاء دور مبهم به نظر آیند.

۲- می توان با یک مداد ساده از یک نقطه یا بافت باریک تا طرح پر وانبوه را به راحتی کشید و آنرا ملموس تر کرد.

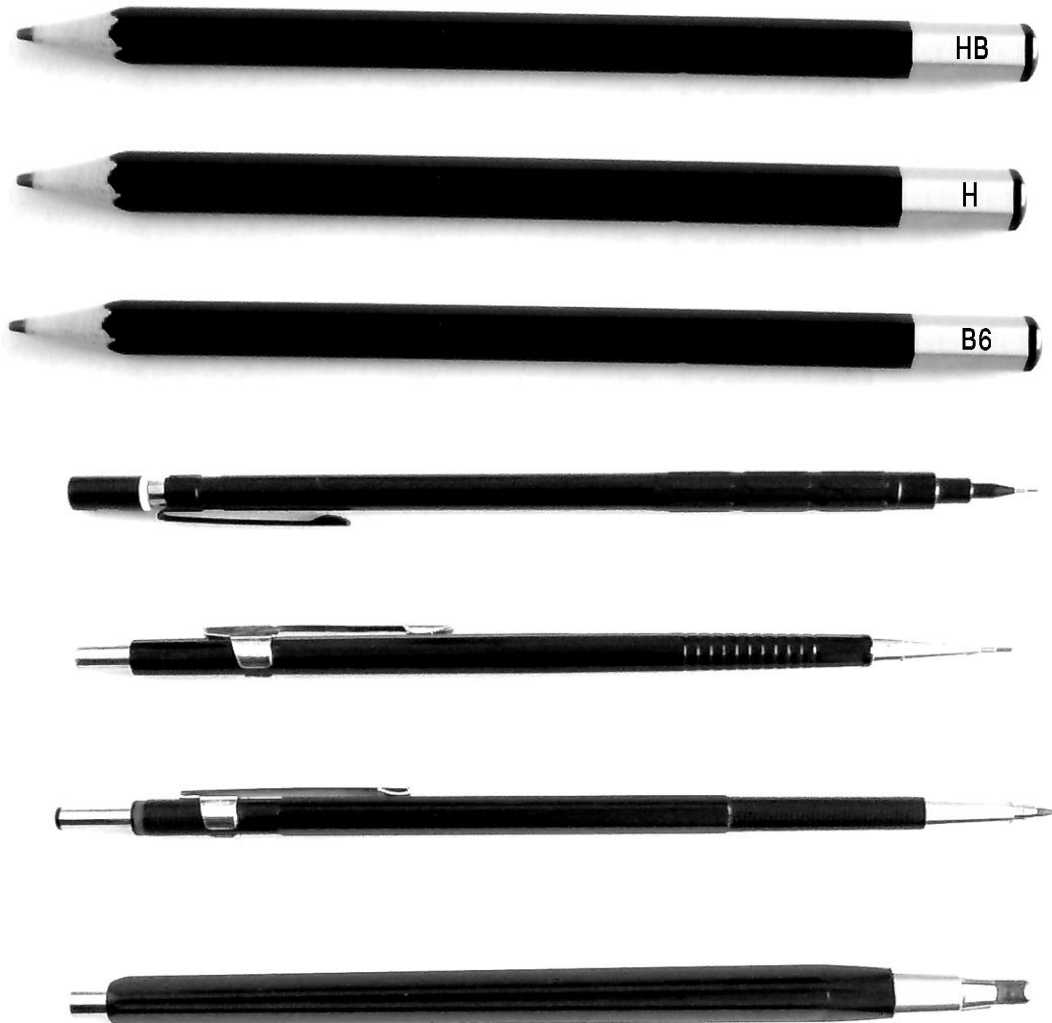
۳- در صورت وجود اشتباه یا نقص در طراحی میتوان آنرا با مداد قویتر برطرف کرد؛ به طوریکه فقط قبلی ممو شده و دیگر به نظر نیاید.



مداد

همانطور که میدانید مدادها با مغز آنها شناخته می شوند. مدادهای موجود در بازار طبق سفتی و نرمی آنها طبقه بندی میشوند مدادهای موجود در بازار دو دسته اند. مدادها H که مغز سفتی دارند، کم رنگ بوده و اثر زیادی از قود به جای نمی گذارند. معمولاً برای خطوط کم ضخامت و ترسیم فنی کاربری دارند.

مدادهای HB که معمولاً درصدی از آنان سفت و درصدی نیز نرم است. مدادهای B که دارای مغزی نرم بوده و به اصطلاح مغز زغالی دارند و به راحتی روی کاغذ کشیده می شوند و برای خطوط پررنگ و ضخامت های زیاد کاربرد دارند. مدادهای مغز B, H دارای شماره های متعدد بوده و با ازدیاد شماره و بالا رفتن آن اثر سفتی و نرمی مداد نیز افزایش می یابد و بسته به نوع طراحی میتوان از شماره های مختلف آن استفاده کرد. مدادها هرچه مغز نرمتری داشته باشند برای شروع مناسب ترند. مدادهای نرم نیز قود شماره گذاری شده



اند. پیشنهاد من به مبتدیان این است که با مداد ۲B معمولی شروع به کار کنند و برای رسم مناظر و تصاویرشان بهتر است این کار بسیار نرم و بدون هیچ فشاری بر روی کاغذ انجام شود تا بتوان با مداد نرم قوی تری ایراد های کار را پوشانده و هر جایی را که لازم است قوی تر یا پررنگ تر کشیده و بدین ترتیب در یک تصویر با فشار دست و نوع مداد چند نوع خط ایجاد کرد. مدادهای اسکنه ای (تفت) که مغز مستطیل یا مربع دارند نیز برای این هدف و شروع کار مبتدیان بسیار مناسب است و با حرکت مغز آن و حرکت دست در جهات مختلف تصاویر و شکل های جالبی را می کند. بعد از اینکه مهارت کامل با مداد حاصل شد میتوان اسکیس ها را با رایید ترسیم نمود چرا که ترسیم با رایید یا قلم فلزی همیشه قدم بعد از طراحی با مداد است.

